

Delavci skajavask drug pe-
tak : datumom naslednjega
dne. — Naročnina za celo
leto K 32.—, za pol leta
K 16.—, za četrt leta K 8.—.
Posamezna številka 80 vin.
naročnina v inozemstvo
sorazmerno več.
Pošiljatve na uredništvo in
upravnništvo
Ljubljana, Šelmburgova
ulica št. 6. II. nadstr.
Telefon št. 225.

DELAVEC

Rokopisi se ne vračajo. —
Inserati se zaračunavajo
milimeter vrstica in si-
cer pri enkratni objavi
po eno Krono, pri trikrat-
ni po 95 vinarja, pri šest-
kratni po 90 vin., pri celo-
letnih objavah po 85 vin.
za vsakokrat. — Za rame
izjave itd. stane mm vrstica
K 1.— Reklam. so poš-
tine proste. — Nefrankira-
na pisma se ne sprejemajo.

Jeklena fronta.

Zopet je tu čas, ko sklicujemo po-
krajnski kongres organiziranih kovinar-
jev vse Slovenije; zopet je tu čas, da re-
vidiramo naše delo in taktiko ter pregle-
damo, ali je bilo vse pravilno ali ne. No-
ben kovinar ne more danes trditi, da ni
bila taktika kovinarske organizacije pra-
vilna in noben kovinar ne more trditi, da
je bilo naše delovanje slabo. Kongres
sklicujemo raditega, da analiziramo naše
delo za bodočnost.

Vsak kovinar, ki v delavnici izvrši
poverjeni mu kos dela, si ga, kadar je
gotov z njim, ogleda in sam pri sebi mi-
sli: no, drugega napravim bolje in hitreje,
tretjega še bolje in še hitreje. Tako je
tudi z organizacijo. Tudi v organizaciji
je treba stremeti za tem, kako jo izbolj-
šamo in izpopolnimo, in to kar najhitreje
mogoče.

Naše dosedanje delo ni brez kritike,
če bi bilo temu tako, bi organizacija stala
na slabih tleh, kritika je potrebna, je
zdrava in vzpodbuja k delu. Žal, da ima-
mo pa tudi take ljudi, ki so prepojeni z
uničevalno kritiko, ki vse, kar se napravi,
grajajo in zaničujejo, ne da bi pomislili na
to, ali je bilo mogoče drugače napraviti
ali ne. In ravno taki ljudje so brez inici-
jativ ter nikoli ne delajo pozitivno v or-
ganizacijah. Ravno čitam v nemškem de-
lavskem časopisju o delovanju v kovin-
skih organizacijah v Nemčiji. Kako enot-
no delujejo! Ko so se v nemški kovinski
organizaciji pojavili razdiralni elementi,
so nemški kovinarji to takoj opazili in
svoje organizacije očistili takih ljudi.

Tudi med nami se nahajajo tovariši,
ki gledajo strokovno politiko z vaškega
stolpa in mislijo, da se da vse izvesti, kar
so si zamislili v svojih vročih glavah. Tu-
di tu ima kongres nalogo, da vse one po-
učli, kaj je mogoče in kaj ni.

Ali je bilo naše delovanje pravilno?
Jaz trdim, da ne! V naši organizaciji se
je preveč politiziralo in premalo delalo.
V zadevi, ki je danes najvažnejša za ko-
vinarje, to so obratni sveti, se je o stvari
premalo ali skoraj nič razpravljalo. Naš
kurz moramo zasukati nekoliko bolj na
levo, treba nam je izvojevati čimprej
obratne svete, ki bodo imeli nalogo in
možnost globeje pogledati v obrat, kakor
pa je to mogoče sedanjim zaupnikom, ki
so brez vsakega uradnega mandata. Omenim
naj tukaj samo nekatera pod-
jetja, ki so bila ustavljena vsled pomanj-
kanja dela, ali so pa naprej vegetirala,
tako, da ni bilo mogoče delavce tako pla-
čati, kakor bi se jih lahko plačalo, če bi
obrat polno obratoval.

Jeseniški plavži so izdelali pred voj-
no normalno 20.000q železa, danes se ga
producira na Jesenicah komaj 8000 q, in
to, če tudi so odjemalci tu! Kje tiči tedaj
vzrok temu, to bi moralo delavstvo jese-
niških plavžev vedeti in ravno delavstvo
bi moralo biti ona sila, ki bi take ovire
znalo odstraniti, kajti logično je, da de-
lavstvo pri taki reducirani produkciji ne
doseže onih plač, ki bi jih sicer utegnilo
doseči.

Istotako je z Guštajnsko jeklarno. Ta
je imela l. 1914. 700 delavcev in 30 urad-
nikov, sedaj jih ima 400 in 25 uradnikov.
Ta jeklarna je mesečno oddajala 20 va-
gonov prvovrstnega jekla v prejšnji Av-
striji, eksportirala je svoje izdelke v
Spanijo, severno Afriko, Orijent, na Ki-
tajsko in v juž. Ameriko; mnogo tudi na
Balkan pod imenom brescljansko in ska-
lonsko jeklo. Vse te stvari je pa do sedaj
Jugoslavija naročala v tujini, v Avstriji,
Čehoslovaški in Mažarski. Naša domača
produkcija je pa zastajala in delavstvu se
ni moglo dajati onih plač, kakor bi se mu
jih lahko dalo ob polnem obratu.

Ravno tako bi državna cinkarna ne
bila prišla do kraha kakor je, ako bi de-

lavci imeli vpogled v upravo, ker bi prav
gotovo o pravem času merodajne oblasti
opozorili na napake. Tako imamo še več
obratov, ki danes vegetirajo, kar ne bi
bilo ravno potrebno.

Imamo še druge elemente, s katerimi
bo treba energično obračunati, ako ne
opuste gospodarske politike, s katero se
hočejo rešiti, to so takozvani „kravtarji“,
ki mislijo, da si svoj položaj rešijo s tem,
da napr ukinejo osemurni delavnik. Gene-
ral konservativnih malih obrtnikov, celj-
ski gospod Rebek vrta pri vseh ministr-
stvih v Belgradu, da bi dosegel to, da se
osemurni delavnik odpravi.

Nadalje je naša naloga, da odločno za-
htevamo razpis volitve v obrtno sodišče,
ker je sedanje nepopolno, ki ne odgovar-
ja več sedanjemu času.

Strokovna organizacija mora odloč-
no zahtevati, da vlada našo kovinarsko
industrijo pospešuje in jo ne pusti propa-
dati, kakor sedaj; kriza v kovinski indu-
striji je umetno uprizorjena, krize v ko-
vinski industriji v naši državi ne bi bilo
treba, vsaj v toliki meri ne, kakor je na-
stopila sedaj.

Kriza je sicer svetovni pojav. V vsej
industriji v Ameriki je 2, 750.000 delav-
cev brez dela. Kaj to pomeni? To pomeni
kapitalistično ofenzivo proti delavstvu!
Amerikanski podjetniki reducirajo plače
delavcem do 50%. Tako se je pričelo tudi
pri nas v Evropi prakticirati, in celo pri
nas v Sloveniji je prišlo že do te prakse.
Amerikanski kapitalisti so s pomočjo vla-
de napravili naskok na strokovne organi-
zacije, da jih uničijo. Senat je namreč
sprejel zakon, ki zabranjuje železničar-
jem stavkati, stavkujoče se kaznuje z za-
porom do deset let. Enaki simptomi se
pojavljajo tudi pri nas v Jugoslaviji. Na
Angleškem imajo tudi hudo krizo; pone-
kod je le še 20—30% delavcev zaposle-
nih. Ker pa so angleške strokovne orga-

LISTEK.

Industrija v Srbiji.

I. M. po „G. V.“

Cementarska industrija, ki bi imela
sedaj po vojni igrati največjo vlogo pri
obnovitvi železniške proge in razrušenih
objektov za javne zgradbe in za razvoj
stavbeništva po mestih ter zgradbo pri-
stanišča v Beogradu, je bila od vojne naj-
bolj prizadeta. Pred vojno so obstojale v
Srbiji tri velike moderne cementne to-
varne in sicer v Ripnju, v Raaji in Popov-
cu. Prvi dve sta sedaj popolnoma pogo-
rel in sta brez strojev, samo tovarna v
Popovcu je v obratu. Pred vojno so pro-
ducirale leta 1900 samo 162 ton cementsa,

leta 1905 so dosegle že 600 ton leta 1908
pa nad 1000 vagonov. Z ozirom na dobro
kvaliteto surovine in neposredno bližino
Beograda, ki potrebuje za regulacijo in
obnovo mesta ogromne množine stavbe-
nega materiala, je upati, da se bodo po-
rušene tovarne z vladno pomočjo kmalu
obnovile.

Pridobivanje antimona datira že iz
lefa 1896. Antimonski rudniki se ustvar-
jajo pri Kostajniku, Brasini ter Likodri v
Podrinju. Letna produkcija je znašala le-
ta 1908 261 q v vrednosti 151.854 fran-
kov. Srebrni in svinčni rudniki se naha-
jajo v ripanjski klisuri Tapavcu ter Avali
belgrajskega, v Kačerju in Takovcu rud-
niškega ter Belem potoku in Kosmaju be-
ograjskega okrožja, dalje pri Mejdonpeku
in Kučajni v požarevaškem okrožju. Pro-

dukcija je, kakor kaže statistika, kljub te-
mu, da obstojajo nekateri rudniki že nad
20 let, zelo neznatna. Pridobivanje pirita,
kroma in magnezije je še le v početku
Glavna središča ter bodoče industrije, za
katero se zelo interesira antantni in ame-
riški kapital, leži v južnih krajih: v Stari
Srbiji, v bivšem turškem kosovskem in
solunskem vilajetu.

Glavni predpogoj bodočega razvoja
rudarske industrije v Srbiji bo smotrena
prometna politika. Tu je predvsem treba
priklopitve požarevaškega in timoškega
okrožja ter Krajine, ki bodo postali naj-
bolj industrijalni kraji, na glavno mesto
Beograd in normaliziranje sedanjih ozko-
tirnih prog Čuprija, Ravna, Reka in Pa-
račin - Zaječar. Stremiti pa je tudi pri
koncesioniranju novih rudniških podjet-

nizacije enotna jeklena fronta, se vlada ne upa nastopiti proti njim!

Ob izbruhu svetovne vojne se je angleški državnik izrazil: „Ako mi Nemce potolčemo, bo vsak angleški državljani bogatejši!“

Sedaj pa pravi največji angleški industrijalec g. David Douglas: „Če hočemo mi z Nemci, Avstriji in Belgiji konkurirati, moramo našim delavcem plače znatno znižati!“

In prav nič drugačni niso naši beseda-patrijoti; zadnjega Nemca so hoteli zadaviti, sedaj pa nemške delavce importirajo in svoje potreščine ne marajo pri domači industriji, temveč iz Avstrije in Nemčije, ker jih dobe par vinarjev ceneje.

Mi sicer nimamo nič proti temu, mi poznamo delavsko solidarnost celega sveta, kakor jo pozna tudi kapitalizem.

Na kongresih, shodih in sestankih je pa naša prva naloga, da utrjujemo delavsko solidarnost!

Socijalizem je svetovni pojav in se ne da uvesti samo v eni ali dveh državah, temveč je skupna zadeva celega sveta. Ako bi se pa hotelo socijalizem uvesti v eni državi preje kakor v drugi, ga svetovni kapitalizem zadavi prej ko slej.

Če pa hočemo vse to doseči, nam je predvsem potrebna res jeklena fronta.

Ig. Mihevc.

Naša industrija cementa.

Naš cement je bil pred vojno dosti znan po svetu. Ta panoga naše industrije se je začela prav lepo razvijati.

Beočinska tvornica v Sremu je s svojim cementom oskrbovala ne samo domače kraje, ampak je izvažala na Ogrsko, Bolgarsko in v Rumunijo. Ravnotako so imele lokalno nadprodukcijo slovenske in dalmatinske tvornice cementa.

Danes se, kakor v drugih industrijskih panogah, opaža zastajanje produkcije tudi v cementni stroki. Razvoju te industrije bi morali poklicati faktorji obrniti posebno pažnjo, ker imamo doma dovolj surovin in ker bomo fabrikat pri obnovi zemlje in gradnji novih velikih prometnih linij kar najbolj potrebovali.

Na ozemlju naše države se nahaja 13 tvornic cementa. Njihova kapaciteta iznaša okrog 100.000 vagonov na leto. Od te količine proizvaja tvornica v Beočinu nad eno tretjino, ostalo odpade na drugih 12 tovarn.

Vzroki so podobni onim drugih industrijskih strok.

Tvornice trpijo v prvi vrsti pomanjkanje premoga, ki so ga dobivale pred vojno večji del iz inozemstva. Slabe prometne prilike z inozemstvom, velike valutne razlike, zastoj industrij v tujih državah in končno pomanjkanje delov-

jih, da se doseže čimvečja koncentracija podjetniških kapitalov, da se omogoči racionalen obrat. Obstoječa tuja podjetja pa je treba nacionalizirati.

3. Mesna industrija. Večina ostale tovarniške industrije se naslanja, kakor že poprej omenjeno, na poljedelstvo, živinorejo in gozdarstvo. Eno najglavnejših vlog je igrala industrija za konserviranje mesa in izdelavo mesnih izdelkov. Povod za razvoj te industrije je dala carinska vojna med Srbijo in Avstro-Ogrsko monarhijo. Ker Srbija ni mogla vsled prohibitivnih carin več izvažati živine, se je po velikih v živem stanju v monarhijo in je morala iskati novih oddaljenih inozemskih tržišč po Levanti, v Egiptu, Belgiji in Nemčiji, kamor ni bilo mogoče vsled transportnega kala izvažati živine, se je po velikih gmotnih izgubah odločila

nih sil in slabo povpraševanje po cementu in cementnim materijalom so v bistvu isti vzroki, kakor v ostalih idustrijah.

Ostale tvornice se nahajajo v Trbovljah, Zidanem mostu, Mojstrani v Sloveniji, na Hrvaškem v Podsusedu, v Srbiji v Popovcu, Ralji, Riplju, v Baranji v Beremendu, v okolici Splita okrog 6 manjših podjetij.

Pred vojno se je produciral roman in portland cement. Po svoji kvaliteti ni prav nič zastajal za proizvodi drugih držav — tudi v bodoče se nam kar se vsaj kvalitete tiče, ni treba bati konkurence.

Za to pa so nam zaenkrat potrebni še tuji — strokovnjaki, posebno za nova podjetja.

Vsa cementna industrija danes ne daje nič ene tretjine producirane količine predvojnega časa.

Beočinsko tovarno so poizkušali kupiti angleški kapitalisti. Nenadomestljivo škodo bi pri tem utrpelo narodno gospodarstvo, če bi se prodalo tako ogromno podjetje s tako izbornim fabrikatom tujcem. Tvornica ima se prednost conege transporta po vodi — in vse druge pogoje še mogočnega razvoja. Čudno se nam zdi pomanjkanje podjetnosti lastnikov delnic, ki bi za začasno večji kapital prodajali delnice, namesto da bi sami s svojim delom izbili oni dobiček, ki bo padel podjetnemu, nad našim človekom visoko stoječemu Angležu v roke.

Vojaške pokojnine pravilno posiljanje vlog.

Vse posle glede odmere, nakazovanja in izplačevanja vojaških pokojnin za invalide, vojne vdove in sirote, upokojene gažiste in njih svojce je sicer že meseca septembra 1920 prevzela civilna uprava; vendar pa še vedno dohaja mnogo dotičnih prošelj in obvestil vojaški intendantci za Slovenijo v likvidaciji. Zato razglašamo poverjenišvo za socialno skrbstvo vnovič, da je treba naslavljati:

1. vse vloge za odmero in nakazilo vojaških pokojnin na invalidski oddelek poverjenišva za socialno skrbstvo deželne vlade za Slovenijo v Ljubljani, šentpeterska vojašnica, in

2. vse vloge in vsa obvestila, ki se tičejo izplačevanja teh pokojnin (na pr. izpremembo naslova, smrt umokojenčeve ali smrt družinskega člana itd. na računski oddelek delegacije ministrstva financ (vojaške mirovine) v Ljubljani, šentpeterska vojašnica (prej vojaška pokojninska likvidatura).

Ljubljana, dne 26. januarja 1921.

Deželna vlada za Slovenijo. Poverjenišvo za socialno skrbstvo.

Za načelnika invalidskega od.:
dr. Milavec s. r.

ranje mesa. V glavnih eksportnih centrih ustvariti moderno industrijo za konserviranje živino, ob glavni železniški progi Beograd, Mladenovac, Velika Plana in Jagodina so se takrat zgradile velike klavnice in moderne tovarne za mesne izdelke, ki so sedaj že zopet v obratu in katere imajo najboljše izgleda za bodočnost. Največje tovrstno podjetje je bila delniška klavnica v Beogradu, ki ima lastno železniško zvezo in ki je po zadnji uradni statistiki za leto 1908 izvozila svežega mesa 3.705.507 kg v vrednosti 3.993.254 dinarjev in produktov ter izdelkov v konzerviranem stanju 910.437 kg v vrednosti 1.117.803 dinarjev. Podjetju je priključena tovarna za umetni led. Ledu je producirala klavnica 1.320.254 kg v vrednosti 30.400 dinarjev, ki se je izvozil v hladilnih vagonih zajedno z mesom. Klavnica

Metalurgična industrija v Mariboru.

Podružnica Jadranske banke v Mariboru, dr. Hinko Hinkovič in drug so dobili od ministrstva trgovine dovoljenje za osuovanje delniškega društva »Kovina« v Mariboru. Društvo bo izdelovalo, kupovalo in prodajalo proizvode iz bakra, železa, medu in drugih kovin, kable, električni materijal, postavljalo bo električne naprave, kupovalo rudnike itd.

Delniška glavnicca znaša 2 in pol milijona kron. Razdelila se bo v 12.000 delnic po 200 K. Glavnica se more povišati na 6 milijonov.

Resolucija glede mlinske industrije.

Na zborovanju mariborskih mlinskih delavcev, ki se je vršil dne 19. jan. 1921 ob 6. uri zvečer v Ljudskem domu, je bila sprejeta enoglasna sledeča resolucija:

1. Delavstvo vseh mlinskih obratov je vsled pomanjkanja žita v veliki nevarnosti, da se za odsluvi z dela. Mlinski posestniki so delavcem v mlinskih žetih ponovno zagrozili, da jih odpuste, zato ker morajo mlini obrate ustaviti zaradi pomanjkanja naročil.

2. Ker bi z odpustitvijo izgubilo na stotine delavcev in delavk kruha, se naproša okrajno glavarstvo v Mariboru in vse kompetentne faktorje, da stopijo glede te krize v stik z deželno vlado za Slovenijo, da se nevarnost odpustitve odstrani, ker bi nosila v nasprotnem slučaju oblast vso odgovornost za posledice, ki bi sicer nastale.

3. Mlinsko delavstvo protestira predvsem proti temu, da se izvozi v inozemstvo žito, ne pa moka. S tem se tukajšnjemu delavstvu jemlje na eni strani zaslužek in njegovo existenco ogroža, na drugi strani pa grede za živinorejo tako potrebni otrobi v izgubo, kar škoduje živinoreji in povzroča, da se meso podražuje.

4. Delavstvo zahteva, da se izvoz žita takoj ustavi in opozarja oblast na težke posledice, ki jih mora imeti dosedanja praksa. — Odbor.

Iz strokovne organizacije.

Podružnica ljubljanskih mizarjev in sorodnih strok sklicuje svoj redni občni zbor v nedeljo, dne 13. februarja ob pol 9. uri v veliko dvorano »Mestnega doma« v Ljubljani s sledečim dnevnim redom: 1. poročilo predsednika; 2. poročilo tajnika; 3. poročilo blagajnika; 4. poročilo kontrole; 5. volitev novega odbora; 6. raznoterosti. Ako bi občni zbor ob napovedani uri ne bil sklicen, se bo vršil pol ure kasneje ne glede na število navzočih članov nov občni zbor. Dolžnost vseh letnih delavcev je, da se ga zanesljivo udeležijo.

Odbor.

Občni zbor krajevne skupine usnarjev v Ljubljani se bo vršil 13. febr. t. l. točno ob pol

je povečini last Francozov. Klavnica in tvornica za salame M. Padloviča v Mladenovcu je isto leto izdelala 560.000 kg mesa in mesnih izdelkov, od teh se je izvozilo v Italijo za 150.000 dinarjev in v Nemčijo za 200.000 dinarjev. Iz obeh eksportnih klavnic v Smederevu se je predelalo leta 1908 svinjskega in govejega mesa 2.265.000 kg v vrednosti 2.240.000 dinarjev. Od tega se je izvozilo v Anglijo mesa, salam in masti za 500.000 dinarjev, v Francijo za 663.650 dinarjev, v Italijo za 669.000 dinarjev, v Španijo za 75.000 dinarjev, v Nemčijo za 187.000 dinarjev, v Švico za 84.150 dinarjev in v Avstrijo za 15.400 dinarjev. Ti dve klavnici sta se bavili tudi z izvozom konzervirane perutnine in sta zaposlovali nad 300 delavcev.

(Dalje prihodnjšč.)

10. uri dopoldne v Grand Hotelu Triglav, Kolodvorska ul. Ker bo zborovanje jako važnega pomena, prosimo, da se ga ob določeni uri zanesljivo udeležite. Tajništvo.

Občni zbor podružnice čevljarjev Ljubljana. se je vršil dne 16. januarja, na katerem se je izvolil sledeči odbor: Preds. Križaj Franc, nam. Zvir Ivan; tajnik Sidal Franc, nam. Laznik Mihael; blag. Zavoda Matevž, nam. Paušič Alojs; pregl. Potočnik Jakob, nam. Sadnik Andrej. —

Redna glavna skupščina osrednjega društva usnarjev in sorodnih strok se je vršila dne 2. februarja v Ljubljani. Predsednik s. Tomc otvori zborovanje ob pol 10 uri dopoldne z navedbo dnevnega reda, ter poda situacijsko poročilo in opiše v svojem govoru položaj, v katerem se je nahajalo usnarjsko in čevljarstvo celotno leto. Razvila se je debata o položaju, v katero so posegli tovariši Setničar, Krivec, Greille, Eisinger, Šmit, Krajcer, kakor tudi ss. Zore in Tokan, katera sta v svojih govorih razmotrivala položaj v kakršnem se nahaja delavstvo. — Tovariš Novšak poda celo letni račun in tajniško poročilo, kar je bilo sprejeto na znanje. Sodrugi Eisinger predlaga, da se da načelnikstvu in tajništvu odveza, kar je zbor soglasno sprejel. — Predsednik prekine zborovanje ob pol 1. uri ter naznani zborovalcem da se zborovanje ob 2. uri nadaljuje. Tajništvo predlaga zvišanje odškodnine krajevnim tajnikom in lokalnega fonda; v to svrhu naj bi se pristopnina in tedenski prispevki nekoliko zvišali, kar je bilo po kratki debati odklonjeno, sodrug Tokan razloži v daljšem govoru položaj in potrebo društvenega imetja, katero je vse v korist delavstvu ter priporoča, da se poviša pristopnina na 6 kron, nadalje imajo vse skupine poleg tedenskega prispevka 20 vinarjev odračunati centrali, katera odračuna teh 20 v strokovni komisiji v svrhu vzdrževanja celjskega in mariborskega okrožnega strokovnega tajništva.

Velja naj to od 2. februarja 1921 dalje, kar je bilo soglasno sprejeto. Sodrugi Tokan govori potem glede združenja z našimi sosednimi tovariši, ter naglašja, da je to potrebno in se bo tudi moralo zgoditi, ako se najde prava pot in sporazum, do katerega še do sedaj ni bilo mogoče priti radi kritičnih razmer, v katerih se nahajajo naši sosedni Hrvati in Srbi.

Prešlo se je nato k volitvam načelnstva in nadzorstva. Izvoljeni tričlanski komite predlaga sledeči odbor: predsednik Krajcer Anton, namestnik Novšak Ivan; odborniki Pivk Jakob, Glavan Martin, Križaj Franc in Kutnjak Franc; namestniki Ivančič Ivan, Šoštanj, Krivec Alojs Maribor in Smit Matevž, Ptuj; nadzorstvo Vivoda Matevž, Ljubljana, Kos Josip, Kranj, Prek Franc, Vrhnika. Po kratki debati je bila volitev izvršena soglasno. Predsednik Krajcer se v imenu novizvoljenega odbora v kratkem govoru zahvaljuje za izvolitev zaključil zborovanje ob 5. uri zvečer. Ivan Novšak, tajnik.

Občni zbor podružnice usnarjev v Šoštanju se je vršil dne 23. januarja, na katerem so bili izvoljeni v odbor sledeči sodrugi: Predsednik Hudobrennik Josip, nam. Foršner Franc, tajnik Nardelj Anton, nam. Vaste Ferdo; blag. Ormšek Anton, nam. Noželj Valentin; Melanšek Slutej, Ivančič Gregor, Toter, Zajc, Rogelšek, Prgovnik, Pajnik, Vrabčič Cilka, odborniki.

Strnišče. Dne 23. januarja t. l. se je vršil dobro uspeli celoletni občni zbor tukajšnje podružnice osrednjega društva lesnih delavcev. Predsednik tovariš Šober otvori zborovanje, pozdravi navzoče, obrazloži pomen občnega zbora ter poda poročilo o društvenem delu v preteklem letu. Zapisnik zadnjega občnega zbora je prečital s. Velni. Prečitani zapisnik so navzoči brez izprememb vzeli na znanje. Iz tajniškega poročila, ki ga je podal istotako s. Velni, posnemamo, da je podružnični odbor imel 22 sej, shodov se je vršilo 16, končno se je vršil tudi en izredni občni zbor. Začetkom doročilnega

leta je podružnica štela 280 članov. To število pa se je vsled odpotovanja mnogih članov v zasedeno ozemlje skrčilo na 83. Mezdnih gibanj je bilo dvoje. Uspeh obeh je bil zadovoljiv. Blagajniško poročilo je podal s. Butkovič. Za nadzorstvo je poročal s. Trček, ki obenem predlaga podelitev absolutorija celemu odboru, ki se soglasno sprejme. — Nato je o splošnem položaju, v katerem se nahajajo lesni delavci, poročal zlasti z ozirom na gospodarsko krizo, s. Bradeško iz Ljubljane. Glede volitev novega odbora predlaga s. Baštola javno volitev. Temu nasproti predlaga s. Flak tajno volitev. Končno je še s. Gradišnik mnenja, da se ima voliti predsednika, blagajnika in tajnika tajno, ostale pa javno. Pri glasovanju obvelja predlog s. Baštolca. Ker je sodrug Šober zopetno soglasno izvolitev odklonil, je bil nato izvoljen za predsednika s. Baštola. Nadalje so bili v novi odbor izvoljeni sodrugi: Zaletu, Kamar, Marinič, Gradišnik, Jokan, Valentin, Trček, Klinc, Stegar in Zbogon. Kot namestniki Baludeš, Slavec, Likar in Matliniš. Ko so bile rešene še nekatere interne zadeve, je predsednik dobro uspeli občni zbor zaključil.

Medvode-Goričane. Odbor podružnice kemičnih delavcev in sorodnih strok je na svoji seji, ki se je vršila dne 30. januarja t. l., sklenil, da se bodo redne odborne seje vršile vsako zadnjo nedeljo v mesecu. Nadalje je pri isti seji odbor sklenil, pritegniti k odborovemu delu tovariša Križnarja Matevža. Članski prispevki se naj vplačujejo od 15. do 20. vsakega meseca. Odbor kakor tudi vse članstvo naj se po teh navodilih natančno ravna.

Iz kovinarske organizacije.

1. Podružnici Kamnik in Žirovnica še do danes nista obračunali centrali za mesec december. Ako se to nemudoma ne zgodi, ne dobiti zastopstva na pokrajinskem kongresu.

2. Podružnice, ki še niso odposlale nabiralnih pol in denarja (za rudarje, brezposelne kovinarje), naj to takoj store, ker sicer centralno tajništvo ne more izkazati uspeh te akcije v „Delavcu“.

3. Tajništvo razpošilja te dni na vse podružnice okrožnico, kateri so priložene tudi poverilnice za kongres. Vsaka podružnica naj takoj, ko sprejme to okrožnico, izpolni priložene poverilnice z imeni delegatov, katere so tamošnji člani izbrali za kongres, ter naj opremi poverilnico tudi s podružnično štampiljko in podpisom predsednika in tajnika, nakar naj poverilnico nemudoma vrne tajništvu v Ljubljano.

4. Podružnice naj pošljejo prepise poročil predsednika, tajnika in blagajnika, ki so bila podana na občnem zboru dotične podružnice.

5. One podružnice, ki še niso imenovale propagandni odsek, naj to nemudoma store, ter naj naznanijo imena centralnemu tajništvu.

6. Obračune za januar naj podružnice pošljejo nemudoma. Po statutu je dolžnost vsake podružnice najkasneje do 10. obračunati centrali.

Osrednje tajništvo kovinarjev.

Osrednje društvo kovinarjev podružnica Ljubljana sklicuje svoj redni občni zbor,

ki se bo vršil v nedeljo 13. februarja ob 9. uri dop. v Plzenski restavraciji (doleg nunske cerkve).

Dnevni red:

1. Poročilo načelnika.
2. Poročilo tajnika.
3. Poročilo blagajnika.
4. Poročilo kontrole.
5. Volitev novega odbora.
6. Volitev delegatov za strok. kongres kovinarjev.
7. Raznoterosti.

Ako bi občni zbor ob določenem času ne bil sklepčen, se bo vršil pol ure kasneje ob vsakem številu navzočih članov.

Odbor.

Dopisi.

Jesenice. V nedeljo dne 30. jan. t. l. smo imeli občni zbor tukajšnje podružnice Osrednjega društva kovinarjev in sorodnih strok. Ta občni zbor je pokazal, da se tukajšnje delavstvo resnično zanima za svojo stanovsko organizacijo. Kajti udeležba članstva je bila nad vse pričakovane. S. Žnidar je ob četrt na 10. občni zbor otvoril ter pozdravil navzoče člane in konstatiral sklepčnost zbora. Nadalje je poročal o delu odbora in zaupnikov, omenjal težkoče, ki so jih imeli v teh časih industrijske krize. Pripominjal je, koliko posameznih slučajev je bilo treba rešiti, žal, da se v vseh teh rešitev ni izvršila popolnoma povoljno za prizadete delavce. Zgodilo se je tudi nekaj slučajev, katerih pa organizacija ni mogla zagovarjati, kajti za nepoštena dejanja organizacija ni odgovorna. K drugi točki je sodrug Marčič kot tajnik podal poročilo, iz katerega je bilo razvidno, da je odbor imel v letu 1920. 12 rednih sej in 4 izredne. Skupno odbor in zaupniki so imeli 6 sej. Zaupniških sestankov je bilo 16 in 22 članskih ter 6 društvenih shodov. Iz poročila je razvidno, da je bil odbor kakor zaupniki, vedno na delu, da se posvetujejo med seboj kaj in kako bo treba ukreniti v tem ali onem oziru, da se tu ali tam skuša izboljšati položaj delavstva, odpravijo krivice, ki se eventuelno godijo tudi posameznikom. Stalno pa se je vse poročalo članstvu na sestankih. Da se pa ni moglo urediti vse tako kakor bi člani želeli, je pa vzrok ta, da se ni delalo v tovarni, ker je primanjkovalo surovin in premoga in je bilo vse produktivno delo nemogoče ter je bilo delavstvo le pri zaslužnih delih zaposleno. Mezdnih gibanj je imela podružnica dvoje, in sicer v mesecu februarju in juniju, katera so pa prinesla delavstvu le delne uspehe. Sodrugi Košir je pripominjal k poročilu s. Marčiča, da ako se ni ugodilo v vseh zahtevah delavstvu, da temu niso krivi odborniki in tudi ne zaupniki, pač pa razmere, ki so vladale in vsa kritika, ki so jo člani vršili v tem smislu, ni bila na pravem mestu, ker odbor dostikrat ob najboljši volji ne more tega storiti, kar bi rad. Da bomo potrebovali organizacijo še bolj in bolj, se že občuti vnaprej. K poročilu s. Marčiča je podal centr. tajnik s. Svetek obširno situacijsko poročilo, ki je bilo z odobravanjem vzeto na znanje. S. Moretti, blagajnik podružnice, je podal jako jasno celoletno blagajniško poročilo ter gibanje članov v letu 1920. S. Ferjan je kot preglednik računov poročal, da je s s. Jeranom redno vsak mesec pregledal račune in koncerno leta tudi vse članske knjižice ter da sta našla vse v najlepšem redu. Predlagal je nato, naj občni zbor da blagajniku odvezo, kar se je tudi soglasno zgodilo. Pri volitvah novega odbora so bili izvoljeni sledeči: Mulej Ivan, Žnidar Anton, Košir Ciril, Medja Iv., Moretti Jože, Sirc Jože, Fercej Matevž, Gašperin Franc, Malenšek Ivan, Pikon Anton, Je-

ran Jurij in Brun Štefan. Izvolilo se je tudi 4 delegate za pokrajinski strokovni kongres in sicer ss. Žnidar, Mulej, Košir in Jeran. O raznoterostih se je vršila daljša debata, med drugim tudi glede lista „Delavca“, vsled česar je stavil s. Košir resolucijo na strok. komisijo, katera je bila soglasno sprejeta. Občni zbor je zgovorno dokazal, kako zelo je ideja organizacije razširjena med delavstvom.

Maribor. Skupina mlinarjev Osrednjega društva živilskih delavcev je imela dne 30. januarja t. l. svoj letni občni zbor, ki se je vršil ob 9. uri dopoldne v »Delavskem domu«. Po poročilih funkcionarjev so se vršile nove volitve odbora. Ob tej priliki se je pokazalo, da je dosedanji odbor užival popolno zaupanje članov in so bili z malo izpremembo izvoljeni stari sodrugi odborniki. Temu odgovarjajoč je bil za predsednika izvoljen sodr. Vesjak Štefan, njegovim namestnikom sodr. Lačen Franc; prvim blagajnikom sodr. Povalec, drugim sodr. Kopic Miha; za zapisnikarja sta bila izvoljena sodruga V. Forstnerič, Luka Ivan. Končno sta kot preglednika bila izvoljena sodruga Forstnerič Simon in Katz; Verbošt, Žižek, Psikovšek in Kreute kot člani odbora. Po izvršenih volitvah je imel daljši govor sodr. Druzovič, ki se je udeležil občnega zbora kot zastopnik okrožne strokovne komisije.

Gotovlje. Dne 3. t. m. smo pri nas pokopali starega veterana dela Mihaela Ahtika, ki je dne 1. t. m. zatisnil trudne oči v 75. letu svoje starosti. Stari Ahtik ni bil samo priden delavec, bil je tudi zvest član strokovne organizacije in je kot tak zanjo deloval ter ob vsaki priliki agitiral. Njegovo delo, ki je imelo značaj skupnosti, naj služi za zgled vsem ostalim tovarišem. Obče čislana tovariša so k zadnjemu počitku spremili vsi njegovi sotrpini in znanci. Naj mu bo zemlja lahka!

Prošnja do vseh. Splošna delavska izobraževalna zveza Svoboda ima 25 podružnic v mestih in na deželi. Nujna prošnja in potreba teh podružnic je, da si ustanove svoje knjižnice in čitalnice, kar pa je v današnjih težkih razmerah, v katerih se nahaja zlasti delavstvo nemogoče. Obrabamo se zato na vse sodruge in prijatelje resničnega kulturnega dela s prošnjo, da nam prispejajo na pomoč. Vsakdo ima doma prečitano knjigo, katero lahko utrpel in žrtvuje v ta namen, splošnosti zlasti pa pouka željni delavski mladini pa pripomore s tem do knjižnice. Zlasti Vam inteligentom in delavcem velja ta prošnja! Prispevajte s knjigami k ustanovitvi delavskih knjižnic in čitalnic, delavno ljudstvo obiskovalcev Vam bo hvaležno. Knjige je pošiljati na naslov: Knjižnica Splošne delavske izobraževalne zveze Svoboda, Ljubljana, Šelenburgova ulica 6-II.

Predsedstvo »Svobode«.

Mezdna gibanja.

MEZDNA GIBANJA.

Dne 5. t. m. so se vršila mezdna pogajanja v svrhu ureditev plač delavstvu nposlenemu na žagi tvrde Franjo Žagar. Osrednje društvo lesnih delavcev je zastopal sodr. Bradeško, poverjeništvu za socialno skrb g. dr. Šlibar. Pogodba, katera je bila sklenjena, je za delavstvo jako ugodna. — V nedeljo, dne 6. t. m. pa se je v Starem trgu vršil dobro uspešni shod lesnih delavcev, na katerem sta razložila delavstvu potek in rezultat pogajanj predsednik podružnice lesnih delavcev sodr. Fajdiga in sodr. Bradeško. H koncu je zadnji pozval delavstvo na vztrajnost v strokovni organizaciji.

Gospodarstvo.

Tržne cene najvažnejšim živilom v Ljubljani z dne 1. februarja 1921. Goveje meso I. vrste kg 24 K, goveje meso II. vrste kg 20 K, Prešičevega mesa I. vrste kg 32 K, prešičevo meso II. vrste kg 30 K, teletina I. vrste kg 24 K, kg slanina 46 kron, kg masti 54 K, l mleka 6 K, kruh, bel kg 16 kron, kruh, črn kg 10 K, kruh, rženi kg 12 K, moka 0 kg 18 K, moka za kuho kg 17 K, moka krušna bela kg 15 K, moka krušna črna kg 13 K, kaša kg 9 K 60 vin., ješpren kg 9 K, Koruzna moka kg 7 K, Koruzni zdrob kg 8 K, 100 kg premoga 63 K, trda drva meter 230 K, jajce kom. 2 K 50 v., pražena kava kg 74—105 K, sladkor, kristalni bel kg 54 K, sladkor v kockah 64 K, kavne primesti kg 22—24 K, riž I. vrste kg 28 K, riž II. vrste kg 24 K, liter jedilnega olja 56 K, kis liter 4 K, sol kg 8 K, petrolej liter 24 K, testenine I. vrste kg 26 K, testenine II. vrste kg 20 K, kisló zelje kg 3 K, Čebula kg 6 K, krompir kg 2 K 20 vin., kislá repa kg 2 K.

USNJARJEM V VEDNOST.

Z ozirom na protestni dopis, katerega je tajništvo osrednjega društva in sorodnih strok poslalo zvezi industrijev radi zavlačevanja pogajanj glede ureditve plač, je tajništvo osrednjega društva prejelo od zveze industrijev dopis, datiran z dnem 6. februarja t. l., v katerem tajništvo zveze pravi, da je prepis protestnega dopisa poslalo gospodu Pollaku kot predsedniku usnjarskega odseka, da se o stvari izjavi, odnosno da potrebno ukrene.

Tudi mi bi gospoda Pollaka nujno prosili, da čimprej določi čas obravnave.

Obvestilo.

Šoštanj. J. S.: Vašo stvar v zadevi pokojnine smo poslali »Uniji« slovenskih rudarjev v rešitev.

Zahvale.

Delavstvo, zaposleno v tovarni za izdelovanje kos in srpov tvrde Kiefer, mi je potom zbirke, ki jo je izvedlo, naklonilo 203 K kot pomoč v moji bolezni. Soderugom se za ta dar najtopleje zahvaljujem.

Repas Franc,
Št. Lovrenc na Pohorju.

Preklic.

Podpisani preklicujem vse žalitve, ki sem jih izustil na račun časti sodruga Vovka, ker mu ničesar dokazati ne morem.

Plajnar Franc, Kamnik.

Razno.

Ponarejalci nemških mark. V Berlinu so aretirali iz 14 oseb obstoječo tolpo, ki se je bavila s ponarejanjem zelenih državnih bankovcev po 50 mark. Tolpa je spravila v promet od septembra l. l. pol milijona mark bankovcev, od katerih so jih 300 tisoč že vzeli iz prometa, dočim kroži v prometu 200.000 mark.

Žena — minister prosvete. Kakor javljata iz Washingtona, namerava novi predsednik Harding iz hvaležnosti napram ženstvu, ki je pri volitvah zani glasovalo predlagati kongresu ustanovitev novega ministristva prosvete, ki naj bi se poverilo kaki ženski.

Poglavje o Rusih. Minister za prebrano je odobril kredit 5 milijonov dinar-

jev ruskim beguncem v Boči Kotofski, da si morejo za to vsoto nakupiti potrebščine v svojih skladiščih. — Tako se glasi uradno poročilo. 5 milijonov dinarjev je 20 milijonov kron. Sedaj pa vprašamo: Koliko pa ima kredita na razpolago poverjeništvu za socialno skrb v Ljubljani za pretečo brezposelnost? Ali veste koliko? Ne 20 milijonov, kje neki — ampak okroglih celih 20 tisoč kron!

Velikemu in obsežnemu verižništvu z valutami so prišle na sled naše oblasti. »Veriga« pelje iz Ljubljane na Dunaj v znan prvovrsten hotel. Prizadete so baje tudi dame iz tkzv. najboljših krogov.

Odkup južne železnice, Ministrski svet je dne 1. tn. razpravljajal o odkupu južne železnice, kar je teče po našem teritoriju. Prihodnje dni bo odpotovala na Dunaj posebna komisija strokovnjakov, da se tamkaj pogaja o odkupu.

Izdajatelj in odgovorni urednik

IVAN TOKAN

Tiska »Učiteljska tiskarna« v Ljubljani.

Kupim

kompletno mizarsko orodje

s skobelnikom (Hobelbank).

Ponudbe na upravo »DELAVCA«.

Zbirajte za tiskovni sklad.

Okrajna bolniška blagajna

v Ljubljani.

Pisarna: Turjaški trg št. 4. pryo nadstropje. Uradne ure so od 8. zjutraj do 2. popoldne. Ob nedeljah in praznikih je blagajna zaprta.

Zdravnik blagajne	Ordinira		Stanovanje
	dopol.	popol.	
Dr. Košenina Peter splošno zdravljenje	11—1/1	1/1	Turjaški trg št. 4. v okr. bol. blag.
Dr. Ivan Zajec splošno zdravljenje	10—1/11	1/11	Turjaški trg št. 4. Frankova ulica št. 2.
Dr. Viktor Brestvar splošno zdravljenje	11—1/12	1/12	Milijeva ul. 12. Turjaški trg št. 4.
Dr. Alojz Kraljher splošno zdravljenje	8—9	1—3	Turjaški trg št. 4. Poljska cesta 18.

Člani, ki potrebujejo zdravniško pomoč, se morajo zgledati v pisarni bolniške blagajne, da se jim izstavi nakaznico za zdravnika (bolniško zglasnico): brez te ordinirajo zdravniki le v nujnih slučajih. Troškov, ki nastanejo, kadar zboleli član sam pozove druge zdravnike, da ga lečijo, ne povrne bolniška blagajna. Od blagajniškega zdravnika izpolnjeni bolniški list se mora takoj oddati v blagajniški pisarni. Ob nedeljah in praznikih se ordinira le v nujnih slučajih. Za vstop v bolnico je treba nakaznice. Zdravila se dobe v vseh ljubljanskih lekarnah. Bolniščnina se izplačuje vsako soboto, če je ta dan praznik, pa dan prej od 8. zjutraj, do 1. popoldne. S pritožbami se je obratiti do načelnika okrajne bolniške blagajne.

Načelnstvo.